

Werden in Libanon munities met verarmd uranium gebruikt?

Gedurende en na de 33-dagen oorlog in Libanon werd het gerucht verspreid dat de Israelische Strijdkrachten (IDF) anti-tankkogels moeten hebben gebruikt, of andere types van munitie die van verarmd uranium gemaakt werden. Vooral een artikel van de hand van Mohammed Zaatari in de Daily Star – Lebanon van 21 augustus 2006 (*Scientists suspect Israeli arms used in South contain radioactive matter*) kwam in het licht te staan. Daarin verklaarde de kernfysicus Dr. Ali Kobeissi, een lid van de Libanese Nationale Raad voor Wetenschappelijk Onderzoek, dat een in Chiam gevonden krater, veroorzaakt door de inslag van Israelische munitie, “een hoge graad van ongeïdentificeerd radioactief materiaal bevatte”. Veel mensen in de beweging tegen het gebruik van uraniumwapens beschouwden Kobeissi's verklaringen als een “bewijsstuk” voor het vermeende gebruik door het IDF van verarmd uranium.

Om de beweringen dat verarmd uranium in de oorlog werd gebruikt te verifiëren en indien nodig te ontkrachten bracht chemisch ingenieur Henk van der Keur (Stichting Laka, Amsterdam) een bezoek aan Libanon. Hij maakte deel uit van een delegatie die gevormd werd door de in Amsterdam gevestigde organisatie *Netwerk voor Dromers, Denkers, Durvers, Doeners* en door mensen die werken aan mensenrechtenthema's en middenoostenkwesities.

Foto: bint-Jbeil voor de 2006-oorlog in Libanon.

Op 25 september bracht hij een bezoek aan Dr. Kobeissi in Nabatiyeh. Laatstgenoemde vertelde aan Henk van der Keur dat hij veel door Israelische wapens veroorzaakte putten had getest met een Geigerteller van een plaatselijke schroothandelaar. Dr. Kobeissi vertelde dat zijn resultaten wezen op de aanwezigheid van uranium. Hij benadrukte dat hij nooit de term “verarmd uranium” heeft vernoemd in dit verband en dat hij het politieke gekibbel tussen verschillende gezindten betreurde. Hij mat 50 nanosievert (nSv) per uur in de buitenste rand van de putten en 300 nanosievert per uur in het centrum van de meeste

putten, met de uitzondering van één put waar 800 nanosievert werd opgetekend. Dr. Kobeissi verklaarde eveneens dat deze dosisniveaus in de putten dag na dag aanzienlijk verminderden. Op de suggestie van Henk van der Keur dat de hoge metingen konden te wijten zijn aan de concentratie van uranium in de as ('geconcentreerde achtergrondstraling van het verbrande materiaal') antwoordde hij dat dit mogelijk heel waarschijnlijk is.

In zijn woning had Dr. Kobeissi tientallen stalen verzameld van granaatkartetsen en van grond van meer dan 50 verschillende plaatsen. Bij geen enkel van deze stalen werd een hoger stralingsdosisniveau gemeten dan het normale achtergrondstralingsdosisniveau. De straling van de stalen werd gemeten met een gecalibreerde Geigerteller van de Laka Stichting.

Uiteindelijk is er geen reden om aan te nemen dat het Israelische Leger anti-tankprojectielen met verarmd uranium heeft gebruikt. Ten eerste waren er geen gepantserde doelen in Libanon, en ten tweede hebben de ontmijningsteams – aanwezig op vele plaatsen in Zuid-Libanon, in het bijzonder omwille van de overvloedige aanwezigheid van clustermunitie – geen gebruikte antitankprojectielen aangetroffen.

Foto: bint-Jbeil na de 2006-oorlog in Libanon.

Volgens Peter Boeckhart, die belast is met de opmaak van rapporten voor Human Rights Watch over naoorlogse gebieden, werden slechts weinig “bunker busters” gebruikt (om bruggen te vernietigen) maar hij kon niet zeggen op welke plaatsen. Er is geen kans dat deze munities voorzien waren van een lading verarmd uranium. Er zijn geen bewijzen dat verarmd uranium in bunker busters gebruikt wordt. Verarmd uraniumwapens zijn bovendien ontwikkeld om metalen pantsers effectief te doorboren, niet om beton- en grondstructuren te doorboren. Volgens Boeckhart werden seriebombardementen meer waargenomen dan types van bunker buster munitie. Een moskee in Beiroet werd gebombardeerd met een lading van meer dan 20 ton als gevolg van seriebombardementen.

Henk van der Keur, jarenlange specialist op het gebied van uraniumwapens, ziet geen redenen om te geloven dat Israël verarmd uraniumwapens gebruikte.

Voor beeldmateriaal van de missie naar het naoorlogs Libanon, zie de website van het Netwerk voor Dromers, Denkers, Durvers, Doeners: www.d4net.nl

Website van de Stichting Laka: www.laka.org